

VAS "Latvijas Jūras administrācija" Jūrnieku reģistrs
Adrese: Katrīnas iela 2a, Rīga LV-1045, Latvija. Tālr.: +371 67099419. E-pasts: jr@lja.lv.

APSTIPRINU:

VAS „Latvijas Jūras administrācija”
Jūrnieku reģistra vadītājs

 J. Spridzāns

2018. gada 22. jūnija

Mācību kursu standartprogramma

„Pamatapmācības kurss darbam uz kuģiem polārajos ūdeņos” (Versija Nr.1)

**(Minimālās prasības mācību kursu programmas saturam,
noformēšanai un īstenošanai)**

Izstrādāts saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 15. decembra noteikumiem Nr.710
„Noteikumi par jūrnieku profesionālās sagatavošanas programmu sertificēšanu un uzraudzību”.

RĪGA
2018

Saturs

	Lappuse
Ievads.....	3
I. Programmas mērķis.....	3
II. Plānotie rezultāti	3
III. Programmas apguves kvalitātes novērtēšana	4
IV. Apmācāmo uzņemšanas noteikumi	4
V. Mācību grupas ierobežojumi	4
VI. Mācību plāns	5
VII. Prasības mācībspēku kvalifikācijai	6
VIII. Infrastruktūra	7
Mācību telpas (T).....	7
Laboratorijas (LAB)	7
IX. Tehniskais nodrošinājums	7
Mācību iekārtas un aprīkojums (A).....	7
X. Informatīvais nodrošinājums	7
Metodiskie mācību līdzekļi (M)	7
Mācību literatūra (L)	7
Papildu literatūra (P).....	7
Uzskates līdzekļi (U)	8
Video un audio materiāli (V).....	8
Digitālie mācību līdzekļi un resursi (D)	8
IMO izdevumi (IMO)	8
Izdales materiāli (IM)	8
XI. Pielikumi	9
1. Mācību procesa grafīks.....	9
2. Programmas instruktoru saraksts	9
3. Programmas vērtētāju saraksts	10
4. Dokumentārs apliecinājums (paraugs)	11
5. Detalizētais mācību plāns	13
6. Noslēguma pārbaudījuma dokumentācija	13

Ievads

Mācību kursa „Pamatapmācības kurss darbam uz kuģiem polārajos ūdeņos” standartprogramma ir izstrādāta atbilstoši **STCW kodeksa A-V/4-1** standarta prasībām, ņemot vērā STCW konvencijas 2010. gada grozījumus un IMO paraugkurša 7.11 prasības/rekomendācijas.

I. Programmas mērķis

Nodrošināt zināšanas un prasmes nepieciešamo kompetenču ieguvei, lai apmācāmais spētu:

1. Veicināt drošu kuģa ekspluatāciju polārajos ūdeņos;
2. Nodrošināt kuģa atbilstību likumdošanas prasībām;
3. Veicināt drošu darba praksi;
4. Reaģēt uz ārkārtas situācijām;
5. Nodrošināt atbilstību noteikumiem par piesārņojuma novēršanu un novērst vides apdraudējumu.

II. Plānotie rezultāti

Apgūstot programmu "Pamatapmācības kurss darbam uz kuģiem polārajos ūdeņos" apmācāmais iegūst:

1. Izpratni par ledus raksturlielumiem, tipiem un kuģošanas rajoniem, kur ledus var tikt sastapts;
2. Izpratni par kuģa veikspēju ledus un zemas temperatūras apstākļos;
3. Spējas ekspluatēt un manevrēt kuģi ledū;
4. Zināšanas par normatīvo aktu prasībām kuģiem, kurus ekspluatē polārajos ūdeņos;
5. Izpratni par komandas sagatavotību, darba apstākļiem un drošību;
6. Izpratni par vides piesārņojuma novēršanu un noteikumu ievērošanu.

III. Programmas apguves kvalitātes novērtēšana

Par programmas mērķa sasniegšanu liecina apmācāmā:

- ✓ Teorētisko nodarbību 90 % apmeklējums;
- ✓ Praktisko nodarbību 100% apmeklējums;
- ✓ Pozitīvs vērtējums noslēguma pārbaudījumos.

Ja mācību iestāde izmanto testu, kā pārbaudes veidu, tad teorētisko zināšanu noslēguma pārbaudījumā jāiekļauj ne mazāk kā 20 jautājumi vienā variantā. Lai noslēguma testu uzskatītu par nokārtotu, apmācāmajam jāiegūst 70% pozitīvs vērtējums.

Par praktisko uzdevumu izpildi liecina pozitīvs novērtējums atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.

Gadījumā, ja apmācāmā persona noslēguma pārbaudījumā ir saņēmusi negatīvu novērtējumu, tad tai tiek dota iespēja to kārtot atkārtoti. Ja arī otro reizi noslēguma pārbaudījums netiek nokārtots, persona apgūst mācību kursu programmu atkārtoti.

Pēc sekmīgas programmas apguves, mācību iestāde apmācāmajai personai izsniedz dokumentāru apliecinājumu (kursu apliecību) par programmas apguvi, kas ir pamats prasmju sertifikāta (COP) saņemšanai Jūrnieku reģistrā.

Kursu apliecība nav derīga darbam uz kuģiem, tāpēc prasmju sertifikāta (COP) saņemšana Jūrnieku reģistrā ir obligāta prasība pēc programmas apguves.

IV. Apmācāmo uzņemšanas noteikumi

Prasības uzņemšanai programmā:

- ✓ Kvalifikāciju apstiprinošs dokuments saskaņā ar STCW konvencijas II/1, II/2 vai II/3 noteikumu prasībām.

V. Mācību grupas ierobežojumi

Komplektējot mācību grupu, ir jāņem vērā pieejamā materiāli-tehnisko līdzekļu bāze. Maksimālais apmācāmo skaits vienā grupā teorētiskajās nodarbībās ir 20 personas, bet praktiskajās nodarbībās nedrīkst pārsniegt simulatora darba vietu (*work station*) skaitu.

VI. Mācību plāns

N.p.k.	Tēmas un apakštēmas	Stundu skaits		
		Teorija	Praktiskās nodarbības	Kopā
1.	Ievads kursā, ledus raksturojums un noteikšana			
1.1.	Ledus veidošanās, pieaugums, novecošana un kušanas stadijas			
1.2.	Sniega pārklāts ledus			
1.3.	Ledus tipi, to īpašības un koncentrācija			
1.4.	Ziņojumi par apledojumiem, terminoloģija			
1.5.	Pazīmes tuvumā esoša ledus noteikšanai			
1.6.	Laikapstākļu prognožu ticamība, balstoties uz prognozēto un esošo laikapstākļu atšķirību.			
1.7.	Laikapstākļu, straumes, plūdmaiņu un vēja ietekme uz ledus veidošanos un kustību			
1.8.	Ledus spiediens un to iedalījumi			
2.	Likumdošanas prasības			
3.	Kuģa parametri			
3.1.	Kuģu tipi un korpusa dizaini			
3.2.	Prasības kuģiem, lai kuģotu ledus apstākļos			
3.4.	Kuģa dzinēju darbība ledus apstākļos			
3.5.	Kuģu iedalījums pēc paaugstinātas korpusa stiprības kuģošanai ledus apstākļos, to noturības īpašības			
4.	Navigācija ledus apstākļos			
4.1.	Tuvošanās un ieiešana ledū			
4.2.	Manevrēšana atpakaļgaitā			
4.3.	Iešana caur ledu			
4.4.	Kuģa bojājumi			
4.5.	Kuģa manevrētspēja ledū			
4.6.	Navigācijas sardze			
5.	Pārgājiena plāna sagatavošana un ziņošana			
5.1.	Pārgājiena plānošana			
5.2.	Saziņa A4 rajonos			
5.3.	Pakalpojumu sniegšana polārajos ūdeņos			
6.	Ledlaužu palīdzība			
6.1.	Prasības ledlaužiem polārajos ūdeņos			
6.2.	Drošs ātrums un distance			
7.	Kuģošana polārajos ūdeņos un zemas temperatūras apstākļos			
7.1.	Noteikumi kuģa sagatavošanai kuģošanai ziemas apstākļos			
7.2.	00Zemas temperatūras ietekme uz kuģa iekārtām			
7.3.	Kravas operācijas polārajos ūdeņos			
7.4.	Pasažieru uzņemšana un nodošana polārajos ūdeņos			
7.5.	Kuģa virsbūves un klāja apledošana			
8.	Ekvipāžas sagatavošana, darba apstākļi un drošība			
8.1.	Droša darba procedūras, polārajos apstākļos			

8.2.	Izdzīvošanas paņēmieni polārajos ūdeņos			
8.3.	Meklēšana un glābšana polārajos ūdeņos			
9.	Apkārtējā vide			
9.1.	Piesārņojuma novēršana polārajos ūdeņos			
9.2.	Naftas noplūde un piesārņojums			
9.3.	Dažāda veida atkritumi			
10.	Praktiskie uzdevumi			
11.	Noslēguma pārbaudījums			
Kopā:				34

Par programmas īstenošanu atbildīgā(s) persona(s): _____

(paraksts, vārds un uzvārds, amats)

VII. Prasības mācībspēku kvalifikācijai¹

Nodarbību veids	Minimālās prasības mācībspēku kvalifikācijai
Teorētiskās nodarbības	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Saskaņā ar STCW konvencijas prasībām kvalificēts kuģa kapteinis vai vecākais kapteiņa palīgs ar apstiprinātu vismaz 1 gada jūras cenzu, kuģojot polārajos ūdeņos vai arī līdzvērtīga pieredze kuģojot ledus apstākļos, pildot navigācijas sardzes pienākumus; ✓ Persona apmācīta saskaņā ar STCW kodeksa A-I/6 sadaļas prasībām un sertificēta VAS "Latvijas Jūras administrācija" Jūrnieku reģistrā kā instruktors – vērtētājs.
Praktiskās nodarbības ¹	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Saskaņā ar STCW konvencijas prasībām kvalificēts kuģa kapteinis vai vecākais kapteiņa palīgs ar apstiprinātu vismaz 1 gada jūras cenzu, kuģojot polārajos ūdeņos vai arī līdzvērtīga pieredze kuģojot ledus apstākļos, pildot navigācijas sardzes pienākumus; ✓ Persona apmācīta saskaņā ar STCW kodeksa A-I/6 sadaļas prasībām un sertificēta VAS "Latvijas Jūras administrācija" Jūrnieku reģistrā kā instruktors – vērtētājs.

¹ Instruktoriem, kuri nodrošina apmācību, izmantojot simulatoru, jābūt apmācītiem un sertificētiem darbam ar attiecīgā tipa simulatoru, kā arī jāpārzina simulatora programmatūra un jāspēj demonstrēt simulatora funkcionālās iespējas atbilstoši STCW kodeksa A-I/12 un B-I/12 iedaļas prasībām.

Atsevišķas teorētiskās un praktiskās nodarbības (tēmas), kas neprasa padziļinātas jūrniecības zināšanas, drīkst pasniegt personas, kuras ir attiecīgi kvalificētas un kompetentas konkrētajā jautājumā bez apstiprināta darba stāža jūrā.

VIII. Infrastruktūra

Mācību telpas (T)

K1. ... (norādīt mācību procesā izmantotās mācību telpas, piem., mācību telpa, vietu skaits 12)

Laboratorijas (LAB)

K1. ... (norādīt mācību procesā izmantotās laboratorijas un vietu skaitu tajās, piem., elektrotehniskā laboratorija, vietu skaits 12)

IX. Tehniskais nodrošinājums

Mācību iekārtas un aprīkojums (A)

A1. .... (norādīt mācību procesā izmantotās iekārtas un aprīkojumu [nosaukums, skaits], piem., instrumenti, datori, projektori, televizori, simulatori u.c.)

Nr.p.k.	Materiāli – tehniskā aprīkojuma un nodrošinājuma nosaukums	Daudzums
A1	Telpa teorētiskās daļas īstenošanai – mācību klase, kas aprīkota ar nepieciešamo aparatūru video, slaidu un citu audiovizuālo materiālu demonstrēšanai	
A2	Telpa praktisko uzdevumu izpildei	
A3	Instruktoru galda	
A4	Navigācijas simulatori un tā sastāvdaļas praktisko uzdevumu izpildei	
A5	Navigācijas instrumenti praktisko uzdevumu izpildei	
A6	Instruktoru un apmācāmo radio sakaru komplekts	
A7	Cita nodrošinājuma uzskaitījums, kas tiek izmantots mācību procesā	
...	...	

X. Informatīvais nodrošinājums

Metodiskie mācību līdzekļi (M)

M1. ... (norādīt mācību procesā izmantotos metodiskos līdzekļus [nosaukums, izdevējs, izdošanas gads], piem., IMO paraugkursi, instruktora rokasgrāmatas u.c.)

Mācību literatūra (L)

L1. .... (norādīt mācību procesā izmantoto mācību literatūru [nosaukums, izdevējs, izdošanas gads], piem., mācību grāmatas, u.c. tām pielīdzināma literatūra)

Papildu literatūra (P)

P1. ... (norādīt mācību procesā izmantoto papildu literatūru [nosaukums, izdevējs, izdošanas gads], piem., iekārtu ražotāju rokasgrāmatas/instrukcijas, uzzīņu literatūra, periodiskie izdevumi u.c.)

Uzskates līdzekļi (U)

U1. ... (norādīt mācību procesā izmantotos uzskates līdzekļus, piem., attēli, plakāti, maketi, modeļi, naturāli mācību objekti u.c.)

Video un audio materiāli (V)

V1. .... (norādīt mācību procesā izmantotos video un audio materiālus [nosaukums, izdevējs, izdošanas gads])

Digitālie mācību līdzekļi un resursi (D)

D1. .... (norādīt mācību procesā izmantotos digitālos mācību līdzekļus un resursus, piem., elektroniskie izdevumi, interneta resursi, MS PowerPoint prezentācijas, datorapmācības (CBT) programmatūra u.c.)

IMO izdevumi (IMO)

I1. .... (norādīt mācību procesā izmantotos IMO izdevumus [nosaukums, izdevējs, izdošanas gads], piem., konvencijas, kodeksi, rokasgrāmatas u.c.)

Izdales materiāli (IM)

IM1. ... (norādīt mācību procesā izmantotos izdales materiālus [nosaukums, skaits], piem., vingrinājumi, shēmas, darba lapas, paraugi u.c.)

XI. Pielikumi

1. Mācību procesa grafiks

APSTIPRINU:

Izglītības/mācību iestādes vadītājs
vai cita atbildīgā amatpersona

_____ [V.Uzvārds]

2018. gada __. _____

Laiks	1.diena (datums)	2.diena (datums)	3.diena (datums)	..... diena (datums)
09:00-10:20	1.Mācību tēma; 2.Kursu norises vieta; 3.Instruktoru vārds uzvārds.			
ss:mm-ss:mm				
ss:mm-ss:mm				
ss:mm-ss:mm	Pusdienu pārtraukums	Pusdienu pārtraukums	Pusdienu pārtraukums	Pusdienu pārtraukums
ss:mm-ss:mm				
ss:mm-ss:mm				

2. Programmas instruktoru saraksts

Instruktoru sarakstā tiek iekļautas personas, kuras ir norīkotas par programmas instruktoriem un ir atbildīgas par programmas īstenošanu atbilstoši mācību plānam un grafikam.

	Vārds, Uzvārds	Kvalifikācija (izglītība, kopējā profesionālā darba pieredze)	Pasniedzamās tēmas	Instruktoru vērtētāja sertifikāta Nr.
1.	Pēteris Peteris	Kapteinis uz kuģiem ar 3000 BT un lielākiem (Latvijas Jūras akadēmija, Kuģu vadītājs - inženieris, 10 gadi)	Tēmas 1-2, 5, 7-8 (viss kurss)	JR-___/___
2.	.....	.....	.....	.....

3. Programmas vērtētāju saraksts

Vērtētāju sarakstā jāiekļauj personas, kuras ir norīkotas par programmas vērtētājiem un ir atbildīgas par konkrētas programmas īstenošanas kvalitāti kopumā, vērtēšanas jautājumu (uzdevumu) izstrādāšanas un vērtēšanas procedūras ievērošanu.

	Vārds, Uzvārds	Kvalifikācija (izglītība, kopējā profesionālā darba pieredze)	Vērtējamās tēmas	Instruktorā-vērtētāja sertifikāta Nr.
1.	Alfrēds Aļģis	Kapteinis uz kuģiem ar 3000 BT un lielākiem (Latvijas Jūras akadēmija, Kuģu vadītājs - inženieris, 10 gadi)	3., 4. tēma	JR-___/___
2.	.....	.....	.....	.....

4. Dokumentārs apliecinājums

Latvijas Republika
Republic of Latvia

(izglītības iestādes vai mācību centra nosaukums/
name of the educational/training institution)

(juridiskā adrese, tālrunis, e-pasta adrese, tīmekļvietnes adrese/
legal address, phone, e-mail, website address)

Emblēma vai logotips

KURSU APLIECĪBA
Pamatapmācības kurss darbam uz kuģiem polārajos ūdeņos

TRAINING EVIDENCE
Basic training for ships operating in polar waters

Nr./No _____

Vārds, uzvārds
Name, surname

Dzimšanas datums
Date of birth (dd.mm.yyyy.)

Izsniegšanas datums
Date of issue (dd.mm.yyyy.)

Derīga līdz
Valid till (dd.mm.yyyy.)

Neierobežoti
Unlimited

Fotogrāfija
Photograph

Dokumenta īpašnieka paraksts _____
Signature of the holder of the document

Ieraksts par kvalitātes sistēmas sertificēšanu
Record on certification of the quality system

Šis kursu apliecības Nr. _____ izsniegšana ir saskaņota ar Latvijas Jūras administrāciju un atbilst 1978. gada Starptautiskajā konvencijā par jūrnieku sagatavošanu un diplomēšanu, kā arī sardzes pildīšanu (ar grozījumiem) (STCW konvencija) ietvertajām prasībām.

This training evidence No _____ is issued under the approval of the Maritime Administration of Latvia and provisions of the International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978, as amended (STCW convention).

Kursu apliecības likumīgais īpašnieks ir apguvis sertificētu mācību kursu programmu un apliecinājis savu kompetenci:

Holder of the training evidence has completed the training course and proved his/her competence:

Mācību kursu programmas nosaukums <i>Title of the training programme</i>	STCW konvencijas kodeksa standarts <i>STCW Convention Code standard</i>
Pamatapmācības kurss darbam uz kuģiem polārajos ūdeņos <i>Basic training for ships operating in polar waters</i>	 A-V/4-1

Mācību kursu programma ir sertificēta Latvijas Republikas Satiksmes ministrijā.

The training programme has been certified by the Ministry of Transport of the Republic of Latvia.

Šī kursu apliecība nav derīga darbam uz kuģiem (paredzēta tikai sertificēšanas nolūkiem).

This training evidence is not valid for service on ships (valid for certification purposes only).

Pilnvarotais vērtētājs

Authorized assessor

_____ (paraksts/signature)

_____ (vārds, uzvārds/name, surname)

Iestādes vadītājs

Head of the training institution

_____ (paraksts/signature)

_____ (vārds, uzvārds/name, surname)

Zīmoga vieta/Official seal

5. Detalizētais mācību plāns

Tēma, apakštēmas	Pasniedzšanas metode	Stundu skaits		Mācību līdzekļi
		Teorija	Prakt.	
1. Tēmas nosaukums				
...				
2.3. Apakštēmas nosaukums:				
2.3.1. Apakštēmas izklāsta punkti;	Videofilma	0,5		[A1],[A2]
2.3.2....	Demonstrācija, Instrukcija, Praktiskais uzdevums		0,5	[A1],[M2]

Par programmas īstenošanu atbildīgā persona:

_____ (paraksts, vārds un uzvārds, amats)

Pielikumā jāpievieno praktisko uzdevumu apraksti.

6. Noslēguma pārbaudījuma dokumentācija

1. Teorētisko jautājumu un atbilžu datubāze (datubāzei jānodrošina jautājumu skaits vismaz diviem testa variantiem).
2. Praktisko uzdevumu apraksts un vērtēšanas kritēriji (gadījumā, ja noslēguma pārbaudījumā tiek iekļauti praktiskie uzdevumi).